

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΙΔΡΥΤΗΣ : ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1946

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",

38 — ΤΣΩΡΤΣΙΛ — 38

ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Γ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΕΤΟΣ Κ'— 1946
ΤΟΜΟΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946

ΤΕΥΧΟΣ 460

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ

Ἡ «Νέα Ἑστία» σχεδίαζε νὰ πανηγυρίσει ἕνα μεγάλο πνευματικὸ γεγονός, — τὴν ἐκδόσιν τῆς «Νεοελληνικῆς Συντάξεως» (τῆς κοινῆς δημοτικῆς) τοῦ Ἀχιλλ. Α. Τζαρτζάνου, — καὶ ξαφνικῶς, μὲ μίαν ἰδιοτροπία τῆς Μοίρας ποὺ δὲν περιμένει καὶ συχνὰ δὲ δίνει τὴν προθεσμία ποὺ χρειάζονται ὅσοι ἀκόμα μποροῦν γόνιμα νὰ ἐργαστοῦν καὶ ὅσοι ἔχουν κι ἄλλα νὰ προσφέρουν, βρέθηκε μ' ἕνα βαρὺ χρέος: νὰ στήσῃ ἀπάνω στὸ βῆθος ποὺ τοῦ ἀξίζει ἕναν ἀληθινὸ Διδάσκαλο τοῦ Γένους. Κι ἄς μὴν ἀπορήσει κανεὶς ποὺ ἡ «Νέα Ἑστία», ὄργανο, βέβαια, ἐνδύτερης πνευματικῆς καλλιέργειας μὰ στὴ βάση τῆς λογοτεχνικοῦ περιοδικοῦ, ἄς μὴν ἀπορήσει ποὺ αἰσθάνθηκε αὐτὸ τὸ χρέος. Ὁ Ἀχιλλ. Α. Τζαρτζάνος ἦταν ἐκλεκτὸς γραμματικὸς καὶ τακτικὸς συνεργάτης τῆς. Ἦταν καὶ πολῦτιμος φίλος τῆς. Μὰ περισσότερο ἀπ' ὅλα αὐτά, ὁ Ἀχιλλ. Α. Τζαρτζάνος ἦταν ὁ συγγραφεὺς τοῦ πρώτου Συνταχτικοῦ τῆς γλώσσας τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων. Καὶ τοῦτο εἶναι μιὰ προβολὴ ἰδιοφυΐας καὶ εἰδικοῦ ἐπιστημονικοῦ ὀπλισμοῦ, ποὺ, χωρὶς νὰ περιορίζει τὴν ἀξία τῆς γενικότερης προσφορᾶς τοῦ Ἀχιλλ. Α. Τζαρτζάνου στὸ ἔθνος του, ἔχει ἄμεση σχέση μὲ τὴν καιμυρὰ πνευματικὴ ζωὴ ἐνὸς τόπου καὶ μὲ τὶς κύριες ὑποχρεώσεις ἐνὸς λογοτεχνικοῦ περιοδικοῦ.

Γράφει στὸν «Πρόλογο τῆς δεύτερης ἐκδόσεως» ὁ συγγραφεὺς τῆς «Νεοελληνικῆς Συντάξεως» (τῆς κοινῆς δημοτικῆς): «Ἡ σκέψις νὰ γράψω τὸ Συντακτικὸ τῆς νέας

Ἑλληνικῆς γλώσσας μοῦ ἤρθε ἀρκετὰ χρόνια, πρὶν καταπιασθῶ μὲ τὸ γράψιμό του. Καὶ ἐνισχύθηκε μέσα μου ἡ σκέψις αὐτὴ κατὰ τὰ τρία χρόνια, ποὺ ἤμουν γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν σχολείων τῆς Α' ἐκπαδευτικῆς περιφερείας (1914 - 1917), σὰν ἔβλεπα, στὶς ἐπιθεωρήσεις ποὺ ἔκανα, πὼς πολλοὶ ἀπ' τοὺς λειτουργοὺς τῆς μέσης παιδείας, ἰδίως οἱ παλαιότεροι, σὲ πολὺ λίγη ὑπόληψιν τὸ εἶχαν τὸ μάθημα τῶν νέων Ἑλληνικῶν, ἐπειδὴ, κοντὰ στὰ ἄλλα, εἶχαν τὴν προκατάληψιν πὼς στὰ νεοελληνικὰ κείμενα ἐν γένει βασιλεύει γλωσσικὴ ἀναρχία, καὶ πὼς, ὅσον ἀφορᾷ ἰδιαιτέρως τὴ σύνταξιν τῆς νέας μας γλώσσας, αὐτὴ εἶναι ἐντελῶς ἀνώμαλη καὶ ἀκαθόριστη, γενικῶς τέτοια ὥστε νὰ μὴν μπορῇ νὰ ὑπαχθῇ σὲ κανόνες». Αὐτὰ γράφει ὁ Ἀχιλλ. Α. Τζαρτζάνος κι αὐτὴ τὴν «προκατάληψιν» ἤρθε μὲ τὸ Συντακτικὸ του ν' ἀποδείξει ἀβάσιμη καὶ ἀδικη. Ἐφερε τὴν Ἐπιστήμην πολὺ κοντὰ στὴ Λογοτεχνία, τὴν ὑποχρέωσε νὰ σκύβῃ ἀπάνω τῆς καὶ νὰ δεῖ, νὰ δεῖ μὲ προσοχὴ καὶ μὲ ἀγάπην, κ' ἔπειτα νὰ διαλαλήσῃ — τί ἄλλο εἶναι, σὲ τελευταία ἀνάλυσιν, τὸ Συντακτικὸ ἐνὸς λαοῦ κ' ἐνὸς τόπου; — πὼς ἡ ἑλληνικὴ ζωὴ καὶ ἡ νέα ἑλληνικὴ λογοτεχνία, δηλαδὴ μὴν ἀπὸ τίς κυριότερες ἐκδηλώσεις τῆς, πέρασαν ἀπὸ τὴ ρευστότητα τῶν προκαταρκτικῶν σταδίων καὶ προχώρησαν πρὸς τὴν κατασταλαγμένην μορφὴν.

Ἀπὸ τίς σκέψεις αὐτὲς ἔφτασε ἡ «Νέα Ἑστία» στὸ Ἀφιέρωμα τοῦτο, ποὺ πρέπει οἱ φίλοι τῆς πολὺ νὰ προσέξουν καὶ τὴν ἀξία του καὶ τὸν ἰδιαίτερο χαραχτήρα του.

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ